

MOTYL (24) *sb m*

motyl (18), **motyl** (3), **motel** (2), motyl *a.* motyl (1); motyl *BierEz, Murm, RejRozpr, RejWiz* (4), *RejZwierz, Mącz, RejZwierz* (5), *Calep* (3); motel *KlonŻal* (2); motyl *Mymer*¹; motyl : motyl *RejKup* (1:2).

o jasne; motel z tekstu nie oznaczającego é.

sg *N* motyl (12). ◇ *A* motyla (3). ◇ *I* motyl(e)m (2). ◇ *pl N* motyle (1). ◇ *A* motyle (5). ◇ *I* motylmi (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. zool. *Papilio sp.* (.Rost); owad z rzędu łuskoskrzydłych (*Lepidoptera*), motyl; *papilio Murm, Mymer*¹, *BartBydg, Mącz, Calep, Cn; chrysalis Cn* (23) : Dziecię iedno łobie igrając/ Biegało motyle łapając *BierEz* L3v; *Murm* 99; *Mymer*¹ 28; *BartBydg* 107; drugie [ptaki] pułczą próżno. Co owo iako kánie nád zyemią lataią/ Albo Chrząłczce z Motylmi w páznogty chwataią. *RejWiz* 100, 2; Szpak świrkocąc po polu/ iedno trawkę łkubye/ Albo łapa motyle/ álbo w gnoiu dłubye. *RejZwierz* 127; *Mącz* 276b; *RejZwierz* 51, 216; Przełoż nád oyczyłtym źielem/ nád kápuftą latá Motel/ wążionká łkrzydłata. *KlonŻal* C3; *Calep* [752]b; [Papilio Molckendieb/ o^{der} Zwifalter Motel. *ArtNom* E4].

W przeciwstawieniach: »ciężki ... motyl« (1): Połeł narzeka jż był Mnich ciężky. [...] To tak ciężky tento brzuch był *A* na wadze yako motyl *RejKup* cc6.

»człowiek ...motyl« (1): Przypádkowi żadnemu vnošić fie nie dáy/ áni złemu áni dobremu/ á bądź práwie człowiekiem á nie owym motylem co leci gdzie go wiátr poniefie. *RejZwierz* 146v.

W porównaniach (4): *RejKup* cc6, dd2v; gdy fwych dobrich myłli vzywamy/ trzeba fie nam pilno wygikác/ ábychmy [...] nie miełzáli fie z myłłami fwemi iáko motyle po dzdzu/ álbo iáłkołki wiełieni nád wodą. *RejZwierz* 103, 151.

Wyrażenie: »makoskrzydły motel« (1): Wzlata mákofkrzydły motel. [...] (*margin*) Makofkrzjdły [!] dla tego że łkrzydłá ma iákoby z mákowe⁸⁰ kwiećia. (–) *KlonŻal* C3.

W przen (4) : Tákże y ty w fwym gniaźdze poydzyełzi w motyle/ Nie vzywiefz ná fwiecie żadney krotchwile. *RejWiz* 100, 87v.

Zwrot: »motyla gonić« = *ubiegać się o rzecz nieistotną, nieważną* (2): *RejRozpr* F4; Iż tak nadniem głowe łamię *A* prawie motyly gonię. *RejKup* m4.

a. zool. *Hepialus Fabr.*; niesobka, motyl z rodziny niesobkowatych (*Hepialidae*), latający o zmroku [*ale nie ćma*] (1) : *Hepialus* – Motil [...] *Papilio* qui in lucernarum luminibus advolat *Calep* 477a.

2. zool. *Trichodes apiarius L.*; barciel pszczeli, chrząszcz z rodziny przekrasowatych (*Cleridae*), larwy żerują na larwach i poczwarkach pszczół, szkodnik pnia pszczelego (1) : Blatta, vermis qui alvearia laedit [...] Germ. Ein Schaben oder ein klein wümlin/ oder mötzlin [...] Polon. Mol vlowij, motil. *Calep* 133b.

Synonim: 2. »mol ulowy«.